עיצוב פנים מחבק ברמות השבים

במבט מהרחוב נראה רק חלק קטן מהבית, אך כבר מכאן אפשר לעמוד על אופיו | צילום: עודד סמדר

נתוני פתיחה מאתגרים של שטח מלבני ומשופע לא עצרו את האדריכלים בינדרמן ודותן. הפרדס המקיף היווה מקור השראה וכך נולד בית חם ומודרני, בעיצוב מלא מחשבה על משפחתיות והתכתבות עם הנוף

מאת שרון בן דוד | 11 באוגוסט 2016

אדריכלות ועיצוב פנים אדר' ערן בינדרמן, אדר' רמה דותן
הלבשת הבית מיכל אגם אליסון
שטח המגרש 581 מ"ר
שטח בנוי 397 מ"ר
משך הפרויקט שנתיים

שינוי ייעוד באזור השרון מזמנים שפע מגרשים לבנייה ביישובי הסביבה. מגרש כזה, שנוצר כתוצאה מפרצלציה של משק חקלאי, נרכש על ידי זוג צעיר שביקש לבנות בו בית. הפרויקט נמסר לאדריכלים ערן בינדרמן ורמה דותן, שהתמודדו עם נתוני פתיחה מאתגרים: מגרש מלבני בקצה שורת בתים שהגישה אליו היא דרך אחת מהפאות הצרות, ושטח משופע. "הבית מוקף פרדס ולולים ונרכש כי הלקוחות אהבו את הפרטיות שהוא מספק", מסבירים האדריכלים. "האדמה דרשה מילוי וחפירה. שאפנו למצוא את קו האפס הנכון על מנת למקסם את הנוף".

רוצה לקבל את מגזין "את" למייל? הירשמי לניוזלטר שלנו

המייל שלך
שלחי

☑ אני מאשר/ת קבלת ניוזלטרים ומידע פרסומי מאתר "את"

הפרוגרמה נקבעה לאחר שיחות שבהן עמדו האדריכלים על אורח חיי המשפחה. בשיתוף עם הלקוחות נבחנו סגנונות שלפיהן תוכנן הבית. "הם לא רצו להרגיש כאילו הם חיים בתוך מבנין וביקשו בית חם, מחבק, מודרני ונוגע, שיהיה 'ממורק' ולא קובייה אחת גדולה. היו הרבה התלבטויות היכן למקם את הילדים. דיברנו על אורח החיים שלהם תוך חשיבה קדימה לשנים הבאות והגענו למסקנה שההורים יהיו למטה עם שטח שיהיה רק שלהם. חדרי הילדים תוכננו בקומה העליונה ליד חדר משחקים המהווה עבורם אזור ממש. גם חדר האמבטיה שלהם מטופח מתוך אותה חשיבה, שלא ייווצר מצב שבו כל ילד יסתגר בסוויטה שלו". הפרדס היווה את מקור ההשראה בהתייחסות למעטפת כאל תפוז שבו הקליפה נפרדת מהפרי. הדבר קורה בפרגולה ובאיזור פטיו הכניסה, שם נפרדת המעטפת מהבית, יוצרת את חללי הביניים שבין חוץ ופנים ומגדירה אותם.

באזור הכניסה המעטפת "נפרדת" מהבית כקליפת תפוז | צילום: עודד סמדר

עקרון הרצף

במבט מהרחוב נראה רק חלק קטן מהבית, אך כבר מכאן אפשר לעמוד על אופיו. "לקחנו קוביות לבנות והנחנו אותן אחת על גבי השנייה ולא אובייקט מונוליטי שאומר 'הנה אני פה'". מכיוון שכניסת כלי רכב והולכי רגל מתבצעת מאותה נקודה, תוכננו מדרכי בטון רחבים משולבים בצמחייה – פתרון פונקציונלי ללא ויתור מוחלט על גינה חזיתית. מחשבה רבה הושקעה בדלת החניה, הנטמעת כמעט לגמרי בקיר הלבן. החניה מתחברת למבואת הכניסה לצד הפטיו ומייצרת חוויית משתמש נעימה. מדרכי הבטון מובילים מהרחובה שלפני הבית אל כניסת הולכי הרגל.

משני צדי השביל נשתלה צמחייה המכוונת את האורחים אל קיר מחופה צמחה, שמסמן את מיקום הכניסה – שער מתכת לבן בדוגמת רצועות אורכיות וביניהן מפתחים. השער מוביל אל פטיו שמאחוריו דלת זכוכית, שננעלת רק בשעות הלילה או כשבני הבית אינם. "הפטיו יוצר עוד כיוון אוויר וכיוון אור ומספק מעבר הדרגתי בין חוץ לפנים. ברגע שהאורח קיבל הרשאה להיכנס דרך השער מבחינתנו הוא נמצא כבר בתוך הבית". לריצוף נבחרה אבן שיי גריי הממשיכה את הנראות של מדרכי הבטון אל תוך הבית (אבני טל). הלקוחות העדיפו את המראה הנקי של האבן על פני המראה התעשייתי של בטון מוחלק ונטייתו להיסדק.

מדרכי בטון בשילוב צמחייה משולבים הילוך ראל ומכוניות בשביל גישה משותף | צילום: עודד סמדר

תמצית הבית נחשפת כבר בכניסה: קווי מבט ארוכים מגלים סלון פתוח אל נוף של צמרות עצי הדר. מכיוון שהבית מוקף משלושת עבריו בשכנים ובשטחים שייבנו בעתיד, תוכנן קיר זכוכית שאורכו 12.5 מ' המשקיף לנוף ולבריכה. תחושת הגודל מועצמת בזכות תקרה גבוהה. "זו הפעם הראשונה שעשינו במשרד חלל כפול. לרוב אנחנו נגד כי חלל כפול קשה מאוד לחמם וקשה לתת לו תחושה של בית אינטימי. בגלל שהנוף מיוחד במינו יצרנו חלל שאינו כפול לגמרי וגובהו 5.40 מ' במקום שישה או שבעה מטרים בדרך כלל". מעל הוויטרינות הותקנו צלוני הצללה וחלון חשמלי, לפינוי החום המצטבר סמוך לתקרה ובגלריה שבקומה העליונה.

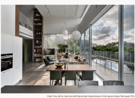

חלל כפול מאבזר עיצוב מודרני בגוונים מונוכרומטיים מבליטים את הנוף | צילום: עודד סמדר

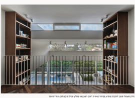

חלון חשמלי שמסוך לתקרה מסייע בפינוי האוויר החם המצטבר בסלון ובגלריה | צילום: עודד סמדר

קיר הוויטרינות נמשך בזווית של 90 מעלות, וכאשר פותחים את כל הדלתות מתקבל חיבור רציף של פנים וחוץ. מאחר שסוג האוויר מאפשר שהייה בחוץ רוב ימות השנה תוכנן סלון חיצוני כאופציה נוספת לאירוח, המשלימה את הסלון הפנימי (נטורה). פרגולה, הנובעת מאחת הקוביות שחלקה פנים וחלקה חוץ, קיר צמחה וריצוף שיי גריי מגדירים את האזור. "היה לנו חשוב שהריצוף ימשיך החוצה כי הגינה לא גדולה ורצינו לייצר רצף. בסלון החיצוני וסביב הבריכה השתמשנו באותו חומר אך במרקמים שונים – האבן קיבלה טיפול נגד החלקה ובתוך הבית היא חלקה יותר".

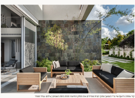

קיר צמחה וריצוף שיי גריי הנמשך מתוך הבית מגדירים את הסלון החיצוני ההופך כיפת האשים | צילום: עודד סמדר

חיי משפחה

מלבד הסלון מורכב האזור הציבורי של קומת הקרקע ממטבח, פינת אוכל וחדר עבודה, שמתחבר בצורה מתוחכמת לחדר משחקים. "בדרך כלל המבואה אינה בשימוש וכאן היא 'עובדת' – זו פינה שההורים יכולים לעבוד בה והילדים משחקים במחשב. הקפדנו ליצור בכל אחת מהקומות אזור שבו ההורים והילדים יכולים להיות בסמוך ועדיין לבצע פעולות שונות". דלת הזזה התואמת לשער הכניסה מאפשרת לסגור את חדר העבודה שכרגע ניצב בו פסנתר, וספסל מרופד משמש כפינת קריאה. בעתיד יוכל החדר לשמש כיחידת אירוח ויענה בכך על סיטואציה במרקם החיים המשפחתי.

בתואם לתפיסה הרווחת בתוספות המשובחות, תוכנן במבואה חדר עבודה הניתן לסגירה. בעתיד הוא יוכל לשמש כיחידת אירוח | צילום: עודד סמדר

המטבח, המורכב מיחידת ארונות ואי מרכזי, הוא מיקרוקוסמוס של תפיסת עיצוב הפנים בבית: איזון בין חומר קר לחומר חם ו"סטריפים" – אותן רצועות אנכיות ואופקיות שחוזרות על עצמן במדרכי הבטון, בשער הכניסה, בדלת חדר העבודה ובצלונים. במטבח הן באות לידי ביטוי במשטח עבודה ארוך שמשקיף לגינה ומעליו מדפים לחפצי אמנות. מולו תוכנן אי תואם מבחינת צורניות וחומרים – משטח עבודה כהה ("רצינו להמחית את כמות האור בבית") וארונות מעץ טבעי בגוון מעט מעושן, התואם לריצוף. המקרר ומכשירי החשמל מוסתרים בארון לבן שכמעט נטמע בקיר שמאחוריו ואינו "תופס מקום" מבחינה ויזואלית. הצבעוניות המונוכרומטית ממשיכה בסלון, שעבורו נבחר ריהוט בגוני חום אפרפר. פריטי טקסטיל קטנים מוסיפים צבע במינון מאופק. "ברגע שיצרנו את המעטפת נכנסנו אל חומרי הפנים. יצרנו שפה שחוזרת על עצמה בשינויי חומרים ופרופורציות והמשימה הייתה לחמם את הבית. עשינו זאת בעיקר בעזרת פריטי טקסטיל בפלטת גוונים מונוכרומטית, ומדי פעם 'זריקות' צבע בכריות ובאביזרים הקטנים. רצינו לא להתחרות בנוף".

ארונות עץ ומשטחים כהים ממחישים את האור מוסיפים הגישה למטבח | צילום: עודד סמדר

הסוויטה הראשית "מדברת" באותה שפת עיצוב בחומרים, בגוונים וברצועות כאלמנט דקורטיבי. מינון הגוון באזור זה של הבית גבוה יותר על מנת ליצור תחושת חמימות, וחלונות פנורמה מכניסים את הנוף פנימה. אזור הארונות מוביל לחדר רחצה. אבן שיי גריי בטקסטורה שונה מחפה את הקירות ואת הרצפה, וזכוכית מעושנת מחלקת את החלל לאזור רטוב (אמבטיה ומקלחת) ואזור יבש (כיור ואסלה). בהתאם לעיקרון של פתיחת כמה שיותר חללים לנוף בצמוד לחדר השינה גינה קטנה, היוצרת מרחב פרטי עבור ההורים.

חדר השינה בקומת ההורים נשען על אותם חומרים ורצועות המרכיבים את שפת העיצוב בבית | צילום: עודד סמדר

קיר זכוכית בגוון מעושן מחלק את חדר הרחצה לאזור רטוב ואזור יבש | צילום: עודד סמדר

בין קומת הקרקע, הקומה העליונה והמרתף מחבר גרם המדרגות. הקיר שבו נצבע בירוק המזכיר את הפטיו ואת הנוף שמסביב ומדגיש את החיבור בין פנים לחוץ. בקומה העליונה נמצאים חדרי הילדים וגלריה, המשמשת כאזור משחקים משותף. מפני עברי הגלריה נבנתה ספרייה גדולה היורדת עד לקומת הקרקע. הספרייה משמשת את שתי הקומות ולכן גם את הילדים, ומכיוון שניתן לגשת בקלות גם למדפים הגבוהים נחסך הצורך בסולם. לחיפוי רצפת הקומה העליונה נבחר פרקט פישבון אלון בגוון אפרפר, ויחידת ריהוט ופריטי טקסטיל מוסיפים מעט צבע. מעקה הגלריה, התואם לגדר המקיפה את הבריכה, הנמשך מתחת לקו הרצפה כדי ליצור אפקט דקורטיבי מרשים במבט מהסלון. בקצהו האחר של גרם המדרגות נמצא מרתף ולו גינה צמודה. המרתף משתרע על שטח של 120 מ"ר וכרגע זוהי הממלכה של הילדים. בעתיד יוכל לגור בו ילד בוגר ולהישאר כך מספר שנים נוספות בבית – עוד פרק בחיי המשפחה שנלקח בחשבון במהלך התכנון לטווח רחוק.

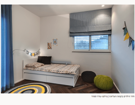

חדר הילדים בקומה העליונה | צילום: עודד סמדר

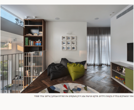

אזור המשחקים בגלריה בקומת הילדים. פרקט ונגיעות צבע ירוק משקפים את המרחב שבחוץ | צילום: עודד סמדר

על קצה המזלג עם ערן בינדרמן ורמה דותן

אני מאמין "אלוהים נמצא בפרטים הקטנים. אדריכלות טובה צומחת מחוויות, שימושים ואורח החיים של הלקוחות וקורית בגובה העין ובקנה מידה שבהם אפשר להבחין בפרטים. בנוסף, אם אין מפגש בין הפרטים, האדריכלות יכולה להיות מעניינת אך תחסר לה הרמוניה".

גישת עיצוב "לחלום חלומות ולאתגר את קצה גבול הדמיון. בכל פרויקט מעורב משהו חדש כמו שימוש בחומר, בטקסטורה או בקנה מידה. כל פרויקט הוא דף לבן ואתגר".

טיפ עיצוב "להסתכל טוב טוב בעיניים של הלקוחות ולהבין מה באמת הם רוצים ולא רק מה הם אומרים שהם רוצים. האדריכל צריך לדעת להקשיב, לשאול שאלות ולכוון את הלקוחות".

לא כדאי "להתעלם ממה שקורה מסביב ולאנוס רעיון על מקום או על תקציב לא מתאימים".

חלונות מסודרים מכניסים את הנוף פנימה | צילום: עודד סמדר

עיצוב פנים
ערן בינדרמן
עיצוב אדריכלות